

INFORMATIONSBLAG FÖR PERSONALEN I ORREFORS KOSTA BODA AB

Nr 9 november 1994

Redaktör: Birgitta Ottosson

Ansvarig utgivare: Germund Johansson

ÅFORS FÅR REJÄL ANSIKTSLYFTNING

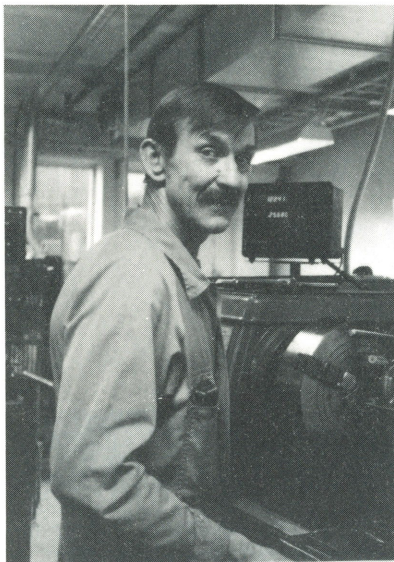

Beslut om investeringar under 1995 för ca 8,9 miljoner togs på styrelsemötet i Orrefors Kosta Boda AB den 15 november. Glädjen var stor i Åfors när beskedet kom. Det blev stort uppbåd från lokalpressen och Lokalradion i Kalmar och Kronoberg sände under dagen reportage och intervjuer från bruket.

I nästa nummer kommer vi tillbaka i Informationsbladet och berättar mer om de konkreta planerna för att rusta upp Åfors glasbruk.

HALD-GATE STIPENDIATER 1994

I år får två "metallarbetare" den fina utmärkelse som stipendiet utgör. Två kunniga, uppfinningsrika personer, som har ett stort engagemang för det de håller på med. Vi gratulerar båda till den välförtjänta uppmärksamheten. Det är 25e året i rad som stipendiet delas ut. Det är därför naturligt att utdelningen i år sker i Orrefors.

Roland Petersson

Efter 20 år i yrket gör Roland alla slags formar, till prover och till produktion och även reparation av formar ingår i arbetet som formmakare.

- När man ska tillverka en provform börjar det ofta med att formgivaren kommer med en skiss. I bästa fall. Ibland kan vi sitta och prata och rita ner några linjer på ett papper, säger Roland och visar ett litet anteckningsblock med sådana linjer på.

Jag undrar hur han kan komma fram till ett färdigt resultat av detta.

- Ibland kan det se omöjligt ut från början, medger han, men försöka kan man alltid och det löser sig till slut. Man skapar något i samarbete med formgivarna och det är givande. Det är just det arbetet som för vidare, det är faktiskt ett led i produktutvecklingen. Ofta får man göra egna verktyg, egna lösningar.

Fantasi fattas inte, inte heller handlaget. Här arbetar man med allt från stora maskiner till små

handverktyg. Roland har en hel uppsättning små slip- och putsverktyg som han finputsar formar med. Det är detta hantverk som ger mönstret i formen karaktär och som gör att glaset sm blåses i formen får ett extra tillägg.

- Stor nytta har jag av mina 15 år i hyttan, både i Gullaskrur och här i Orrefors, när jag ska avgöra hur jag ska arbeta med en speciell form, säger Roland.

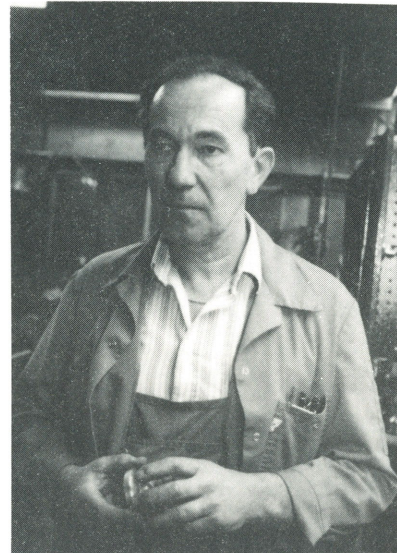
- Vi jobbar ju lite i skymundan, vi formmakare. Därför tycker jag att det är särskilt roligt att ha blivit ihågkommen med det här fina stipendiet.

Dragomir Petkovic

När vi träffar Dragomir i mek verkstaden på Kosta, är han just i färd med att konstruera ställningar för Kjell Engmans ljus-skulpturer. Meterhöga, kvadratiske plåtpelare som ska innehålla en halogenlampa för belysning av glasskulpturen.

Mycket av arbetet handlar om att hitta tekniska lösningar till formgivarnas offentliga utsmyckningsuppdrag. Detta samarbete är en av Dragomirs drivfjädrar i arbetet som ger honom kraft att tänja på gränserna av sitt eget kunnande, att hitta lösningar i den begränsade utrustning som står till buds i en mekanisk verkstad. Och lösningarna hittar han oftast.

Monteringsuppdragen har fört honom till många platser både i Sverige och utomlands, ibland till sjöss. Det känns tryggt för konstnären att ha Dragomir med vid monteringen av konstverken, även om han för det mesta

lyckas hitta lösningar så att andra lätt kan sätta ihop de olika delarna till det färdiga verket.

-Priset tar jag som en uppskattning av det arbete som jag utfört här på Kosta glasbruk. Att få förtroende att arbeta tillsammans med konstnärerna, sporrar mig mycket. Göran Wärff, Kjell Engman och Bertil Vallien är några som jag har förmånen att arbeta med och som jag fått god kontakt med under åren.

- Belöningar för förslag till förbättringar har jag fått flera gånger under den tid som jag arbetat här och jag uppskattar alla dessa bevis mycket.

Dragomirs bakgrund är 8-årig folkskola, 3-årig yrkesskola och 1-årig mästarskola för mekaniker Jugoslavien samt diverse kurser inom yrkesområdet här i Sverige.

Till Sverige kom han 1968 från Belgrads stadsdel ZEMUN. Sedan februari 1971 har han arbetat på Kosta glasbruk, först på Kosta Lampan och därefter på brukets mekaniska avdelning

Birgitta Ottosson

Mer kraft i datasystemet

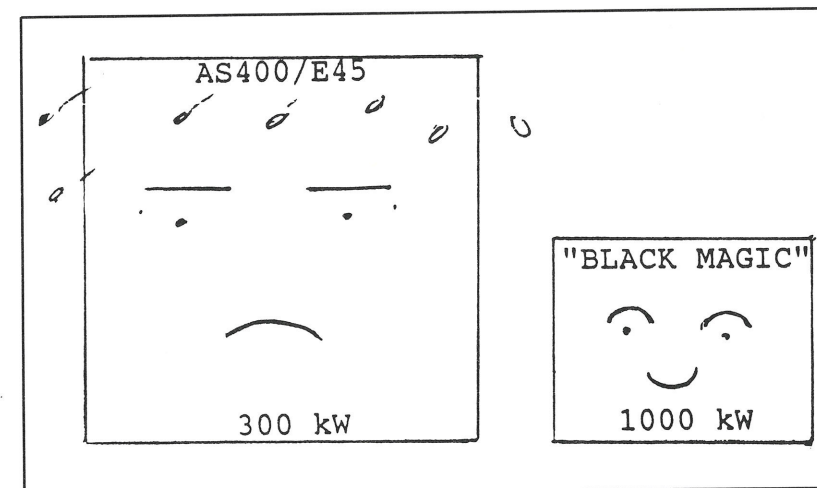
Vår centrala dator är av fabrikat IBM och maskintyp AS/400. Här kör vi våra stora administrativa system; Order, lager, fakturering, löner, ekonomisystem, inköps- och förrädsrutiner. Idag är ca 140 användare uppkopplade mot AS/400 från alla våra bruk, utställningar och dotterbolag och antalet uppkopplingar ökar. Systemen blir mer och mer komplexa och vi lagrar allt större informationsmängder på våra skivminnen.

Vi har nu vuxit ur vår modell av AS/400 och har bytt till en ny, större och snabbare dator. Den nya datorn är också en AS/400 och kallas populärt för "Black Magic". Alla nuvarande program och rutiner har lyfts över i den nya

datorn. Bytet skedde helgen 18 - 20 november. Jag hoppas att ni har märkt att vårt system fungerar betydligt snabbare nu.

Vi har fått betydligt ökad kapacitet i den nya maskinen. Här är några exempel:
- skivminnesstorlek från 15 Gbyte till 25 Gbyte
- snabbare skivminne
- internminnesutökning från 56 Mbyte till 128 Mbyte.
- processorn är tre gånger så snabb i bearbetningarna.

Allt detta till oförändrad månadskostnad. Tekniken går framåt, så volymmässigt är det nya systemet ungefär hälften så stort som det gamla.

Text och bild Kurt Gustafsson

Julnumret av Informationsbladet utkommer under vecka 51.

Manusstopp den 12 december.

Förslagsbelöningar

I Orrefors har belöningar delats ut till ett stort antal påhittiga problemlösare. Alla dessa förslag har belönats sedan förra rapporteringen i maj i år. Grattis alla duktiga förslagsställare!

Störst belöning den här gången, 96 270 kr, att dela på, har gått till **Sten Karlsson och Seth Johansson**: "Insats för samtliga vaser vid syrapolering. Plastrandstav som invändig hållare".

Monika Olson: "Ring att sätta 3834-15 på vid kylrörsavsyningen så att man slipper vända på skålen", 1 650 kr

Hans Eriksson, Stefan Fjällén, Magnus Johansson och Lars-Erik Slättengren: "Förbättrat renvattenssystem efter dekanteringscentrifug", 1 150 kr att dela på.

Elving Rydberg: "Gasolstativ monterat direkt på rullbänken", 1 150 kr.

Mikael Holm belönas för två förslag: 1. "Användning av kolv att öppna locken på vissa formar vid tillverkning av sprängglasartiklar" (Kosta), 3 250 kr.

2. "Vinklad plåt som man lägger tidningspapper i och som skall användas när man stryker ut Sails 48923 och 48924", 560 kr.

Lennart Österberg: "Ergonomiskt hjälpmedel vid avlastning av pallar från lastbilsflak", 870 kr.

Vivianne Sjölin

har arbetat som estetisk koordinator för Kosta Bodas varumärke på frilansbasis sedan 1988.

Vivianne är född i Växjö, flyttade som 18-åring till Köpenhamn och gick på Tillskärarakademin och utbildade sig till textilformgivare på Anders Beckmans i Stockholm. Arbetade 10 år som formgivare och produktutvecklingschef i textilindustrin. Fortsatte med 10 år på IKÈA, fem år som produktchef för textil och fem år som koordinator för alla produktområden, arbetade mycket med färger och var med i sortimentsrådet.

-Egentligen har jag hållit på i det här jobbet i 25 år, på olika områden. I grunden är det samma sak. Jag har tagit fram kollektioner och arbetat med formgivare. Jobbet är ett mellanled mellan vad företaget behöver och det som formgivaren skall göra och också i någon grad omvänt.

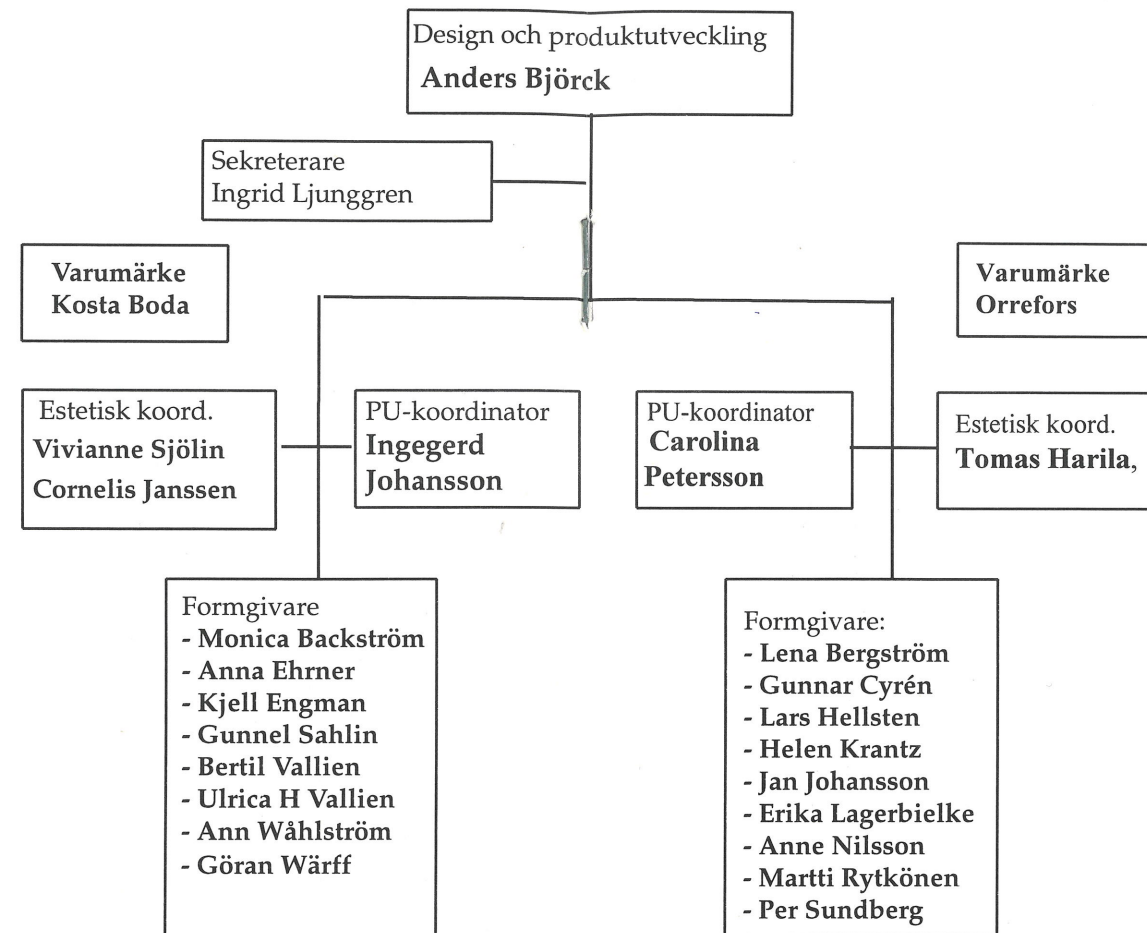
- Tidskänslan behövs, men datalistan är nog lika viktig. Jag läser mycket datalistor. Man måste ha verklighetsanknytning för att komma fram till vad företaget skall leva av.

- Man måste hitta det som är möjligt att producera, både tekniskt och ekonomiskt, samtidigt som det måste vara mycket marknadsanpassat. Framförhållning är oerhört viktig. Två år före kollektionen måste jag vara i tankarna för att allt ska klaffa.

- Konkurrenssituationen är stenhård och den bara ökar. Det har varit ett oerhört slit med kollektioner och kostnader. Alla har fått slita hårt för att nå dit där vi är idag. Kosta Boda förtjänar den framgång det har fått.

- Men, man får aldrig slå sig till ro. Även om det går bra för tillfället. Allt händer så snabbt idag och vi måste fortsätta att jobba på och jag vet att vi kan. Det finns så mycket vilja och kraft i Kosta Boda.

Design och PU i ny organisation

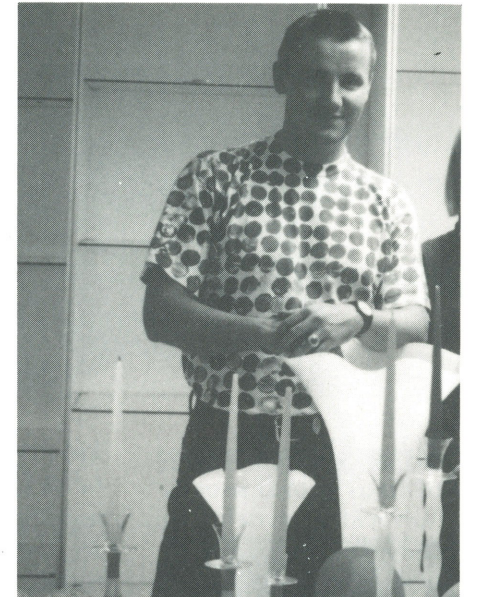

Avsikten med organisationen är bland annat att ge design och formgivning en tydligare roll i företaget. Produktutvecklingen får också en starkare plattform i ledningen. Vi visar också att vi menar allvar med formuleringen av vår strategi **formgivning - framställning - försäljning**.

Detta leder till att vi som jobbar i den här organisationen kan fokusera mer på produktutvecklingen - ge det mer tempo och förhoppningsvis ökad effektivitet, både i ekonomiska termer och med större träffsäkerhet i de produkter vi tar fram. Vi värnar också värden som skall mätas på lång sikt - glasets formspråk. En viktig del i detta är att vi arbetar med formgivare som har ett personligt konstnärlig uttryck och att vi kan ge dessa möjlighet att förverkliga detta.

Ett viktigt tillskott är anställningen av Tomas Harila som estetisk koordinator för Orrefors, en roll som motsvarar den som Vivianne Sjölin/Cornelis Janssen har i Kosta Boda.

Anders Björck

Tomas Harila

Tomas Harila började som produktutvecklingschef för Orrefors varumärke för två månader sedan. - Jag rör mig mycket ute i produktionen och jag börjar bli igenkänd på de flesta håll nu, säger Tomas.

Tomas är konstnär. Efter Konstfack har han arbetat med textila produkter för bl a Ikéa. Närmast kommer Tomas från Postens nya profilprogram, där han varit ansvarig för sortimentet och också utvecklat vissa produkter för Postens nya butiker. Det handlar om 970 postkontor runt om i Sverige som kommer att ha "butiker i Posten", där man kan köpa en mängd produkter som knyter an till postens tjänster, alltså brevpapper, kuvert pennor, anteckningsblock mm mm.

Arbetet i Orrefors innebär att Tomas ansvarar för helheten i Orrefors sortiment. Har kontakter med formgivarna, ansvarar för exponeringar och utställningar.

- Det här jobbet handlar mycket om att ha en fingertoppskänsla, en intuition, att känna "varåt vinden blåser". Man kan kalla det trender, säger Tomas, men vi kommer aldrig att vara i närheten av den känslighet där t ex klädbranschen är. - Jag reser mycket och pratar med kunder, det är nödvändigt för att få grepp om vad som säljs och köps och vad som är på gång på olika håll.

- En tydlig identitet är det viktigaste för Orrefors varumärke. Kommunikation med konstnärerna är mitt redskap för att komma dit.

**PU-koord.
Orrefors**

Carolina Petersson

är administrativ koordinatör på produktutvecklingsavdelningen i Orrefors.

- Som ny på jobbet är det allra viktigast för mig nu att skaffa kunskap om hur produktionen fungerar och hur alla kontakter, som jag ska knyta, hänger ihop. Mina främsta arbetsuppgifter är att vara en sammanhållande kraft i PU-verksamheten. Jag skall se till att alla som berörs av vår verksamhet här har rätt information.

Vid PU-rådets sammanträden fattas beslut som berör både formgivare, produktion och marknad och givetvis också formmakarna.

- Det är en av mina arbetsuppgifter att se till att den kommunikationen fungerar.
- Sen kommer säkert Tomas och Anders Björck, att se till att jag har fullt upp att göra fortsättningsvis.

- Det här är ett mycket spännande

jobb, som jag känner att jag kommer att trivas med.

Carolina är inte helt obekant med glas. Närmast har hon arbetat på Gullaskruvs glasbruk under ett år och guidat turister på Kosta glasbruk under ett par somrar. Carolina har också haft administrativa jobb. Sina teoretiska kunskaper har hon från 3-årig gymnasieutbildning på humanistisk linje, en ettårig ekonomiutbildning och från informationslinjen vid Högskolan i Växjö.

**PU-koord.
KostaBoda**

Ingegerd Johansson

är välbekant för många i företaget. Hon är född och uppvuxen i Kosta och bor nu i Hovmantorp. Ingegerd har jobbat i Turistshoppen i Kosta och i Stinsvillan under ferier och också vikarierat under flera perioder. Hon har också vikarierat på Kosta Bodas marknadsavdelning under mer än ett år innan hon den 16 augusti började som produktutvecklingskoordinator. Vad innebär dethärjobbet?

- Konkret handlar det mycket om att samordna PU-verksamheten. Se till att saker och ting blir gjorda. Mycket kontakter med formmakare, produktion, marknadsavdelningen och formgivare blir det.
- Dessutom ska jag se till att den process som produktutvecklingen är, inte stannar upp, utan att vi har ett flöde hela tiden. Det handlar om planering - samordning - genomförande.

- Det blir också en hel del externa kontakter.

Jag har en utbildning i internationell administration med språk. I den utbildningen ingick 10 veckors utlandspraktik. Det blev New York för min del, en stad jag aldrig glömmer. Jag har läst pedagogik också och det har man alltid användning för.

- Erfarenheterna från mina tidigare jobb här i Kosta Boda har jag också mycket stor nytta av som samordnare på det här området.

Nya konstnärer på Orrefors

Tre nya formgivare arbetar sedan några månader på Orrefors, Martti Rytönen, Per Sundberg och Lena Bergström. I det här numret presenterar vi Martti Rytönen.

Per och Lena hoppas vi kunna presentera i kommande nummer.

Martti Rytönen

Martti var Orreforsstipendiat 1993.

Kommer från norra Karelen i Finland, nära Ryska gränsen. Han kom till Sverige 1981 för ett sommarjobb, där han kämpade med att lära sig svenska.

Efter två år blev han nyfiken på Oslo och flyttade dit. Kom tillbaka till Sverige för studier på Kyrkeruds folkhögskola, bild- och formlinjen, Medborgarskolans målarskola och slutligen Konstfack 1990-94 på keramik- och glasinjen.

- Jag tänkte hålla på med keramik, men efter en månad på Orrefors glaskola var jag fast för glaset.

- Det tar tid att få fram produkter och jag har fått tid. Jag tycker om att klara ut saker. Ändra en liten detalj här och där tills jag får ett mönster som jag vill ha det.

Det tredimensionella fascinerar mig. Att blåstra, göra

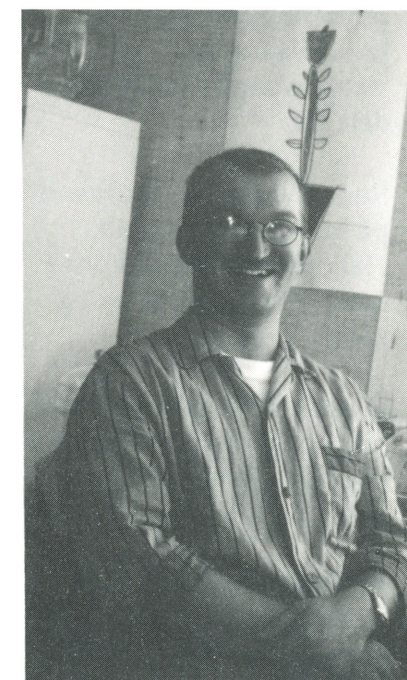
en enkel gravyr, eller måla på glaset framhäver just den dimensionen.

-Jag är mycket imponerad av hantverkarna. De är hjälpsamma, det mesta löser sig. Vi gjorde prover på mina nya karaffer i Sandviksmassa idag. Det är de inte så vana att jobba med i Orreforshyttan, men det löste sig och karafferna blev fina.

- Stipendier, som jag fått: Finska Kulturnämndens stipendium 1992.

Frimurarordens Kulturstipendium 1993, överräckt av HKH prinsessan Lilian, under högtidliga former. Som tack fick Prinsessan en drake i glas av mig.

- Nu bor jag på Silver-sparregatan här i Orrefors och trivs mycket bra. Jag är från landet och gillar naturen, tystnaden och skogen.

Martti i sin ateljé, bland spännande skisser och glasprover.

**Håll ögonen på
anslagstavlorna!**

**Under vecka 48
sätter vi upp namnen
på vinnarna i
WWFs Naturkryss.**

Förslagsbelöningar

forts.

Leif Nilsson belönas för två förslag: 1. "Fram- och bakkopplare till skruvtransportör stoft slangfilter", 870 kr.

2. "Limfogar av silikon till syrgassond (för syrgasanalys)", 1 150 kr.

Stefan Fors och Jonas Johansson: "Anhåll för centrering av pipan vid uppblåsning av "skeppskaraffer", 870 kr att dela på.

Sune Svensson: "Luftventil på samtliga formar till Hallonlyktor för att kunna hålla jämn temperatur på kolet", 1 650 kr.

Dennis Nylander: "Luft att blåsa bort pappersflagor med vid tillverkning av sprängglas", 2 240 kr.

Björn Martinsson: "Att använda "Kaowool" till att ställa drivet glas på i stället för sandbrickor", 1 150 kr.

Thomas Lindgren: "Nytt sätt att spola ur grafitvälseklumpen så att inte slagg från navlarna eller annat skräp ligger kvar", 2 240 kr.

Rolf Bränström belönas för tre förslag:

1. Inbyggd våg på avställningsplatta centrifug", 1 650 kr.

2. "Ett vred som monteras så att det kommer lika mycket luft på alla centrifugstationer, separat vred på varje stolpe", 870 kr.

ISO i praktiken

I Orrefors har man startat grupper i syraporcessen, service- och underhåll och syning. Grupperna skall ta fram underlag till Kvalitetshandboken och till det förbättringsarbete som standarden kräver skall pågå kontinuerligt.

I syraprocessen arbetas det med att fylla i produktkort. Dessa förses också med fotografier, som visar hur produkter skall placeras i korgarna. Detta för att en produkt ska bli lika behandlad varje gång den skall tillverkas. Ett egenkontrollsystem används också av operatörerna.

Service- och underhåll har haft stormöte där Krister Köhnke redogjorde för vad som kommer att gälla för service- och underhåll. Han presenterade också den loggbok som införs till olika maskiner. I loggboken noterar mekanikern att service är

utförd enligt planeringen. Operatören har olika arbets- och kontrollinstruktioner. Det finns uppgifter över vilka reservdelar som finns till maskinen. Rapport skall skrivas vid service. Det finns också en skyddsinstruktion i loggboken.

Den personal i Orrefors som arbetar med syning, har varit samlad till informationsmöte. Där informerade Alf Samuelsson om hur vi skall hantera vår syning i Orrefors. Ett rum med olika produkter, som innehåller olika eller inga felaktigheter, har ställts i ordning. Vid tider, som organiseras av Alf Samuelsson och Gunnar Christoffersen, får personal titta på dessa produkter och samtidigt fylla i ett frågeformulär. Detta skall ligga till grund för syningslikare.

Jan-Olof Harmander

3. "Måttstock på sprutmoj för att kunna ställa in höjden direkt", 1 650 kr.

Jonny Füst: "Ställning eller bur för transport av mellanlägg syra", 870 kr.

Jon Beyer, Joakim Eriksson, Ronny Fagerström, Ulrik Gustavsson och Markus Johansson: "Justerbar stabiliseringsanordning för höga vaser, 5 000 kr att dela på.

Sven Nyman och Åke Ottosson: "Snabb avluftning på robotgreppet för att kunna ta små bitar med lägre tryck", 2 240 kr att dela på.

Roland Pettersson: "Rengöra formar med kemiskt ren bensin efter putsning" (i första fasen till 4700-tumbler), 3 850 kr.